

Sygn. akt III Ca 658/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie
następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Katarzyna Kwilosz-Babiś (sprawozdawca),

Sędzia SO Agnieszka Skrzekut,

Sędzia SR del. Monika Młynarczyk-Mościcka,

Protokolant: prot. sąd. Stanisław Mordarski

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2018r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z wniosku L. S.

przy uczestnictwie B. S.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 20 lipca 2017 r., sygn. akt I Ns 199/15

postanawia:

1. **oddalić apelację,**

2. **orzec, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

(...)

Sygn. akt III Ca 658/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Gorlicach ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy L. S. i uczestniczki B. S. wchodzi:

1. nakłady na nieruchomości stanowiącą majątek osobisty uczestniczki oznaczoną jako działka ewid. nr (...) położoną w U., objęta KW nr (...) w postaci budynku mieszkalnego oznaczonego nr (...) oraz budynku gospodarczo-garażowego - o łącznej wartości 198 300 zł,

2. ruchomości stanowiące wyposażenie domu o łącznej wartości 3 300 zł, w tym:

- meble kuchenne- 1000 zł,
- lodówka- 200 zł,
- pralka- 200 zł,
- kuchenka- 200 zł,
- komplet wypoczynkowy- 500 zł,
- stół i 6 krzeseł- 500 zł
- łóżko i materac- 500 zł,
- komoda- 200 zł,

3. środki zgromadzone na rachunku Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) prowadzonym dla L. S. w ilości 252,1156 jednostek rozrachunkowych o wartości 12 048,60 zł,

4. środki zgromadzone na rachunku Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) prowadzonym dla B. S. w ilości 170,4879 o wartości 8147,62 zł,

5. składki zewidencjonowane na subkoncie ZUS ubezpieczonego L. S. w wysokości 14 963,07 zł,

6. składki zewidencjonowane na subkoncie ZUS ubezpieczonej B. S. w wysokości 9314,57 zł (pkt I),

ustalił, że uczestniczka poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty zadłużenia kredytowego zaciągniętego na wykończenie i wyposażenie domu na działce (...) w U. w kwocie 31152,59 zł (pkt II), ustalił wartość majątku wspólnego na kwotę 246 073,86zł (pkt III), dokonał podziału majątku wspólnego L. S. i B. S. w ten sposób, że:

1. przyznał na rzecz wnioskodawcy:

a/. całość środków zgromadzonych w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym na rachunku prowadzonym dla L. S. opisanych w pkt I.3;

b/. całość składek zewidencjonowanych na subkoncie ubezpieczonego L. S. opisanych w pkt I.5;

2. przyznał na rzecz uczestniczki B. S.:

a/. całość nakładów poczynionych na działce nr (...) na budowę budynku mieszkalnego i budynku gospodarczo-garażowego, szczegółowo opisanych w pkt I.1,

b/. ruchomości szczegółowo opisane w pkt I.2,

c/. całość środków zgromadzonych w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym na rachunku prowadzonym dla B. S. opisanych w pkt I.4;

d/. całość składek zewidencjonowanych na subkoncie ubezpieczonej B. S. opisanych w pkt I.6 (pkt IV),

zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy dopłatę w wysokości 80 448,97 zł, płatną w następujący sposób:

a/. pierwsza rata w kwocie 40 000 zł - płatna terminie 6 miesięcy od prawomocności postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

b/. druga rata w kwocie 40 448,97 zł - płatna w terminie 12 miesięcy od prawomocności postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności (pkt V),

udzielił wnioskodawcy zabezpieczenia dopłaty przyznanej w pkt V poprzez obciążenie zabudowanej nieruchomości uczestniczki opisanej jako działka ewid. nr (...) położona w U., objęta KW nr (...) – hipoteką przymusową w wysokości 80 448,97 zł (pkt VI), orzekł, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (pkt VII) i nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Gorlicach:

1. od wnioskodawcy- 960,70 zł,
2. od uczestniczki- 960,70 zł, którą do kwoty 300 zł postanowił ściągnąć z niewykorzystanej zaliczki wpłaconej pod poz. (...), tytułem wydatków tymczasowo pokrytych ze środków Skarbu Państwa (pkt VIII).

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca i uczestniczka pozostawali w związku małżeńskim od 1999 r. Małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 18 maja 2015 r. z winy obojga małżonków. Wspólność majątkowa małżeńska ustala pomiędzy małżonkami wcześniej, bowiem z dniem 1 października 2014 r. na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach z 4 lutego 2015r. do sygn. III RC 284/14. Ze związku małżeńskiego stron pochodzi dwoje dzieci: syn B. ur. (...) oraz córka J. ur. (...)

Sąd Okręgowy uregulował sposób korzystania z domu w U. w taki sposób, że przyznał B. S. prawo wyłącznego korzystania z pokoju na poddaszu (sypialnia), a L. S. do wyłącznego korzystania pokój na parterze budynku, pozostałe pomieszczenia pozostały do współużywalności.

23 września 2005 r. uczestniczka otrzymała w darowiźnie od dziadków S. i S. S. prawo własności działki nr (...) położonej w U. obj. KW nr (...) do majątku osobistego. Małżonkowie podjęli decyzję o budowie domu na darowanej nieruchomości. W 2006 r. uzyskali pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego a w 2009 r. pozwolenie na budowę budynku gospodarczo-garażowego. Budowa prowadzona była systemem gospodarczym przy pomocy członków rodzin obojga stron. Środki na budowę domu strony posiadały głównie z zarobków wnioskodawcy. Uczestniczka z produktów spożywczych, które kupowała po cenach hurtowych w sklepie matki, gdzie pracowała, gotowała obiady dla robotników. Pokrywała też rachunki za mieszkanie w domu babci, które płacili co dwa miesiące na zmianę z babcią i robiła zakupy na potrzeby rodziny. Wnioskodawca natomiast prowadził budowę. W sierpniu 2010 r. strony wprowadziły się do domu w U..

Na pokrycie dachu został zaciągnięty kredyt przez matkę wnioskodawcy, który był spłacany przez uczestniczkę ze środków zarobionych przez męża oraz z jej pieniędzy tzw. kuroniówki. Meble do kuchni wraz z wbudowanym sprzętem AGD były robione na zamówienie, kosztowały około 9000 zł. Zostały sfinansowane z kredytu i środków wnioskodawcy ze sprzedaży samochodów. Pralkę kupiła uczestniczka za 1200 zł na raty a komplet wypoczynkowy zakupiła za 1700 zł.

Wartość nakładów poczynionych przez strony na działkę uczestniczki w U. w postaci budynku mieszkalnego oraz garażowo-gospodarczego wynosiła 198 300 zł.

Ruchomości zgromadzone przez strony w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej mają łączną wartość 3300 zł, a składają się na nie meble kuchenne (1000 zł), lodówka (200 zł), pralka (200 zł), kuchenka (200 zł), komplet wypoczynkowy (500 zł), stół i 6 krzeseł (500 zł), łóżko i materac (500 zł), komoda (200 zł).

Wnioskodawca w czasie trwania małżeństwa pracował jako kierowca w firmie (...) przez około 2 lata. Przez kolejne 2 lata pracował jako sprzedawca na stacji paliw w S. za najniższym wynagrodzeniem, którą następnie dzierżawił w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Następnie prowadził stację paliw w O.. Później podjął działalność w zakresie sprowadzania i sprzedaży samochodów. W okresie od 2010 do 2012 r. zajmował się handlem samochodami i rozwożeniem warzyw do hurtowni. Od 2012 r. zatrudniony jest w firmie (...) - początkowo jako kierowca, a od 2014r. jako przedstawiciel handlowy. Prócz pracy zawodowej w czasie trwania małżeństwa wnioskodawca trudnił się także dodatkowo sprowadzaniem samochodów z zagranicy, które kupował za okazyjne ceny, remontował, okresowo

użytkował i sprzedawał dalej. Nie uzgadniał nabycia lub zbycia samochodów z żoną, ponieważ był to jego sposób zarobkowania. Środki ze sprzedaży pojazdów po części inwestował na zakup kolejnych, po części przeznaczal na utrzymanie rodziny i domu. Przed ślubem ojciec darował mu samochód B., który wnioskodawca sprzedał i kupił za niego kolejny samochód, a część zainwestował w remont mieszkania w domu babki uczestniczki, gdzie strony mieszkały do 2010r. Nie wszystkie samochody rejestrował na siebie. 3 marca 2010 r. sprzedał auto lawetę f. (...) za 25 000 zł. Żonie kupił O. (...), którego następnie sprzedał. Samochód A. (...) nr rej. (...) z 1999 r. kupił 15 grudnia 2012r. za 6 500 zł. Nie przerejestrował go na siebie. Sprzedał go bratu M. S. w czasie trwania wspólności ustawowej 26 maja 2013 r. za 2950 zł. Wcześniej jeździł innymi samochodami, w tym S.. Po sprzedaży samochodu A. (...) kupił A., który sprzedał w 2013 lub 2014 r. Obecnie nie posiada własnego samochodu, jeździ samochodem służbowym marki R..

Uczestniczka z przerwami na urodzenie dziecka i urlop macierzyński była zatrudniona w sklepie matki Kiosk (...) i Sklep (...) w U., gdzie otrzymywała minimalne wynagrodzenie.

Na wykończenie budynku strony zaciągnęły kredyt konsumpcyjny w banku (...) SA łącznie na kwotę 40 000 zł. Zobowiązanie to było spłacane przez wnioskodawcę w ratach po 1 200 zł miesięcznie do stycznia 2013 r. Potem w związku z nieregulowaniem rat, wszczęta została egzekucja komornicza skierowana do nieruchomości uczestniczki w U.. Biegły powołany do oszacowania nieruchomości ustalił jej wartość na 321 672 zł, w tym grunt na 45 115 zł.

Uczestniczka po ustaniu wspólności majątkowej, 6 marca 2015 r. spłaciła całą pozostałą należność z tytułu zadłużenia i kosztów egzekucji, tj. 31 152,59 zł. Środki na spłatę posiadała z pożyczki od ojca.

Od około 2013 r. relacje pomiędzy stronami uległy znacznemu pogorszeniu. L. S. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorlicach z 24 września 2015 r., sygn. II K 648/13 za to, że w okresie od stycznia do 16 sierpnia 2013 r. co najmniej kilkakrotnie znieważył żonę słowami obelżywymi, przy czym zachowanie oskarżonego było wywołane wyzywającym zachowaniem pokrzywdzonej, jak również pokrzywdzona odpowiedziała zniewagą wzajemną; w okresie od marca do lipca 2013 r. powodował u żony obrażenia ciała powodujące naruszenie czynności narządów ciała na okres nieprzekraczający 7 dni. Wnioskodawca związał się z inną kobietą- E. Ś.. Ponieważ przestał łożyć na utrzymanie rodziny, uczestniczka wystąpiła o alimenty. Rozwód został orzeczony z winy obojga małżonków.

Strony nadal wspólnie zamieszkują w domu na działce uczestniczki w U.. Wnioskodawca zamierza nabyć własne mieszkanie, gdzie mógłby zamieszkać z synem. Osiąga średnie miesięczne wynagrodzenie w wysokości 2700-2900 zł. Alimenty na dzieci w wysokości 900 zł miesięcznie reguluje na bieżąco. Pokrywa dodatkowe potrzeby dzieci, jeśli go o to poproszą, np. doładowanie do telefonu dla syna.

Uczestniczka pracuje nadal w sklepie matki za wynagrodzeniem 1400 zł netto miesięcznie, otrzymuje alimenty w wysokości 900 zł na obydwójce dzieci, które nie są wystarczające na pokrycie kosztów ich utrzymania, ponosi opłaty za media w wysokości 400 zł miesięcznie, musi kupić opał na zimę. Zamierza mieszkać z dziećmi w domu w U.. Nie ma swojego samochodu.

Na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej 1 października 2014 r. na rachunku wnioskodawcy w (...) OFE było 252,1156 jednostek rozrachunkowych, które według wyceny z 19 lipca 2017 r. miały wartość jednostkową 47,79 zł (zatem suma jednostek wnioskodawcy wynosiła 12048,60zł), zaś na rachunku uczestniczki 170,4879 jednostek rozrachunkowych (łącznie o wartości 8147,62zł). Natomiast na subkoncie ZUS wnioskodawcy była zaewidencjonowana kwota składek 14 963,07zł, a na koncie uczestniczki 9314,57zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że wartość nakładów na nieruchomość uczestniczki w postaci budynku mieszkalnego oraz gospodarczo-garażowego przyjął według szacunku z opinii uzupełniającej biegłego na 198 300 zł i wskazał, że jest ona znacznie niższa od wartości wynikającej z operatu szacunkowego zalegającego w aktach komorniczych, gdzie same budynki oszacowane zostały na 276 557 zł. Sąd I instancji nie ustalił, by w skład majątku wspólnego podlegającego rozliczeniu wchodziła wartość samochodu A. (...) uznając, że handel samochodami był sposobem zarobkowania wnioskodawcy, który uczestniczka akceptowała i w który nie ingerowała a z zeznań stron wynika, że w taki sposób wnioskodawca nabył i sprzedał wiele samochodów w czasie trwania małżeństwa, natomiast

uczestniczka nie wysuwa z tego żadnych roszczeń. Powołał się Sąd na treść uzasadnienia wyroku rozwodowego, z którego wynika, że po sprzedaży wnioskodawca kupił synowi quada i motor, kupił A. R., woził dzieci do szkoły, płacił alimenty, w związku z czym uznał, że częściowo zużył środki na potrzeby rodziny, dlatego nie powinny one podlegać rozliczeniu. Na zasadzie art. 212 § 3 k.c. Sąd I instancji, biorąc pod uwagę sytuację majątkową uczestniczki, uznał że spłata jednorazowa dopłaty na rzecz wnioskodawcy nie jest możliwa. Z drugiej strony uwzględnił Sąd również interesy wnioskodawcy, który nie posiada własnego mieszkania, a zamierza nabyć lokal, w którym mógłby zamieszkać. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy postanowił rozłożyć spłatę na dwie raty: pierwsza w kwocie 40 000 zł płatna w terminie 6 miesięcy od prawomocności postanowienia, a pozostała część w kwocie 40 448,97 zł w terminie 12 miesięcy. Taki sposób zapłaty daje uczestniczce w ocenie Sądu I instancji czas na zgromadzenie potrzebnych środków oraz uwzględnia interesy wnioskodawcy.

Uznając, że stanowiska stron zostały uwzględnione w porównywalnych częściach, o kosztach Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 520 § 1 k.p.c.

Postanowienie to w zakresie punktów I, III, V i VI zaskarżyła uczestniczka apelacją, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów polegającej na uznaniu, że:

- sprzedaż samochodu A. (...) była wynikiem prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej,
- wnioskodawca zużył środki uzyskane ze sprzedaży samochodu A. (...) częściowo na potrzeby rodziny ,
- samochód A. (...) w chwili sprzedaży nie miał wartości wyszacowanej przez biegłego,

2. naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny opinii biegłego A. W. i uznanie, że wartość nakładów na nieruchomości uczestniczki wynosiła 198 300 zł,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 31 § 1 i art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży samochodu A. (...) nie podlegają rozliczeniu w ramach podziału majątku wspólnego,

4. naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 212 § 3 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na rozłożeniu dopłaty zasądzonej od uczestniczki postępowania na raty w sposób nieuwzględniający uzasadnionych interesów oraz sytuacji życiowych stron,

5. naruszenie przepisu prawa materialnego, a to art. 212 § 3 k.c. przez obciążenie nieruchomości uczestniczki hipoteką przymusową zabezpieczającą dopłatę na rzecz wnioskodawcy.

Powołując się na powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez:

- ustalenie, że wartość nakładów na nieruchomości uczestniczki stanowiącej działkę nr (...) położoną w U. wynosi 195 000 zł,
- ustalenie, że w skład majątku dorobkowego stron wchodzi dodatkowo środki pieniężne w kwocie 11 500 zł pochodzące ze sprzedaży samochodu A. (...),
- ustalenie wartości majątku wspólnego stron na kwotę 254 273,86 zł,
- zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy dopłaty pieniężnej w wysokości 73 048,97 zł rozłożonej na 4 raty, z których I rata w kwocie 18 262 zł będzie płatna rok po uprawomocnieniu się orzeczenia, II rata w kwocie 18 262 zł będzie płatna w terminie 2 lat po uprawomocnieniu się orzeczenia, III rata w kwocie 18 262 zł będzie płatna w

terminie 3 lat po uprawomocnieniu się orzeczenia a IV rata w kwocie 18 262,97 zł będzie płatna w terminie 4 lat po uprawomocnieniu się orzeczenia,

- oddalenie wniosku wnioskodawcy o zabezpieczenie dopłaty pieniężnej przez obciążenie nieruchomości uczestniczki hipoteką przymusową,

oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz kosztów postępowania za II instancję wraz z kosztami zastępstwa procesowego w taryfowej wysokości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem podniesione w niej zarzuty są bezzasadne lub nieskuteczne.

Nie zachodzą uchybienia, które Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu, a których skutkiem byłyby nieważność postępowania – art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia dotyczące wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności. Ustalenia te znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zebrany w sprawie, a ich ocena dokonana została właściwie i wszechstronnie, nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy podziela wszystkie ustalenia Sądu I instancji, przyjmując je za podstawę własnych rozważań, jak również podziela wyprowadzone z tych ustaleń wnioski natury prawnej.

Odnosząc się najpierw do zarzutu błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy, że sprzedaż samochodu A. (...) była wynikiem prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej Sąd Okręgowy stwierdza, że takiego ustalenia Sąd I instancji w istocie nie poczynił. Sąd Rejonowy ustalił, że działalność gospodarczą L. S. formalnie prowadził w latach 2010 – 2012 a od 2012r. pracował w firmie (...), najpierw jako kierowca a potem jako przedstawiciel handlowy. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił natomiast, że oprócz pracy zawodowej wnioskodawca trudnił się dodatkowo sprowadzaniem samochodów z zagranicy, które kupował za ceny okazyjne, remontował, okresowo użytkował sprzedawał dalej. Nie uzgadniał nabycia ani zbycia samochodów z żoną. Powyższe okoliczności wynikały z zeznań samych stron, świadków i dokumentów uzyskanych ze SP w G.. Ustalenie to stało się podstawą do oceny, że zbycie samochodu A. (...) nie nosiło cech bezprawności i w konsekwencji brak podstaw do rozliczenia wartości tego pojazdu. Prawidłowości tej oceny apelująca nie zdołała podważyć.

Najpierw należy zwrócić uwagę, że pojazd A. (...) L. S. kupił w grudniu 2012 r. a więc w czasie, gdy strony pozostawały już w konflikcie. Wskazywała na to sama uczestniczka składając zeznania na rozprawie 6 lipca 2017r., w trakcie których stwierdziła, że nie wie, za ile mąż kupił A., bo „wtedy ich relacje nie były najlepsze” (k. 248). Skoro wcześniej L. S. wielokrotnie kupował i sprzedawał różne pojazdy używane dla zysku to jest wysoce prawdopodobne, że i ten pojazd kupił za okazyjną cenę a nie za cenę wyliczoną w opinii biegłego. Kupno auta używanego od obcej osoby zawsze wiąże się z ryzykiem. Nigdy bowiem nie wiadomo jak wcześniej auto było eksploatowane i jaki jest jego rzeczywisty stan. Często zdarza się, że auta takie wymagają napraw w szerszym zakresie niż przewidywano przy zakupie. Tym samym zeznania wnioskodawcy i jego brata, że w pojeździe A. doszło do awarii silnika są prawdopodobne i ich wiarygodność można by zakwestionować tylko wtedy, gdyby istniał pewny dowód na okoliczność przeciwną. Dowodu takiego jednakże uczestniczka nie przedstawiła. Powołany na jej wniosek świadek P. nie był uczestnikiem sprzedaży auta i nie miał wiedzy co do stanu pojazdu na ten moment. Jak wynika z akt sprawy sprzedaż pojazdu A. zbiegła się w czasie z zatrudnieniem się wnioskodawcy w firmie (...) i nabyciem możliwości korzystania z pojazdu służbowego. Skoro samochód A. nie był sprawny a wnioskodawca uzyskał auto służbowe, to sprzedaż A. była działaniem racjonalnym. Dodać trzeba, że w aktach sprawy brak jakiegokolwiek dowodu na to, że przedmiotowy pojazd był ważnym składnikiem majątku wspólnego a jego sprzedaż z punktu widzenia interesu rodziny była szkodliwa. Gdyby tak było to fakt zbycia tego pojazdu byłby poruszany przez uczestniczkę zarówno w sprawie o ustanowienie rozdzielności majątkowej jak i w sprawie o rozwód, co jednakże nie miało miejsca. O sprzedaży A. uczestniczka zaczęła mówić dopiero w niniejszej sprawie a cel podnoszenia tego faktu jest oczywisty tj. maksymalne obniżenie dopłaty dla uczestnika.

W tym miejscu trzeba podkreślić, że podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do tego majątku w dacie ustania wspólności majątkowej oraz istniejące w chwili dokonywania podziału. Nie uwzględnia się zatem przedmiotów, które były objęte wspólnością, ale zostały zbyte. Istotne znaczenie ma sposób zbycia tych przedmiotów majątkowych. Przedmioty majątkowe zbyte lub zużyte w sposób prawidłowy nie są uwzględniane przy dokonywaniu podziału, natomiast przedmioty majątkowe, które zostały zbyte lub zużyte bezpodstawnie albo roztrwonione, a także przedmioty, które nie weszły do wspólności z winy jednego z małżonków, są uwzględniane przy dokonywaniu podziału w ten sposób, że ich wartość zaliczana zostaje na poczet udziału tego z małżonków, którego zawinione zachowanie spowodowało uszczuplenie majątku wspólnego (por. E. Skowrońska- Bocian „Rozliczenia majątkowe małżonków w stosunkach wzajemnych i wobec osób trzecich”, wyd. LexisNexis, wydanie 5, Warszawa 2010, s. 224 i nast). Istotne znaczenie ma zatem ustalenie, czy rozporządzenie lub zużycie nastąpiło zgodnie z zasadami zarządu majątkiem wspólnym.

Zgodnie z art. 36 §2 k.r.o. każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej. Stosownie do art. 37 art. k.r.o. zgoda drugiego małżonka jest potrzebna do dokonania: 1) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego, jak również prowadzącej do oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków; 2) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal; 3) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa; 4) darowizny z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych. Zacytowany przepis nie odnosi się do ruchomości co oznacza, że sprzedaż rzeczy ruchomej nie wymaga zgody obojga małżonków. W konsekwencji zbycie pojazdu A. nie może być uznane za bezprawne. Jak już wyżej wskazano apelująca nie wykazała także, aby zbycie pojazdu stanowiło działanie nieracjonalne i godzące w dobro rodziny. Nie wykazała również, że pieniądze uzyskane ze sprzedaży samochodu A. (...) (w kwocie wynikającej z umowy względnie wyższej, jeżeli cena na umowie rzeczywiście była zaniżona) wnioskodawca roztrwonił np. wydał na inne cele niż usprawiedliwione potrzeby własne i rodziny. Jak wynika z akt sprawy w dacie sprzedaży pojazdu A. wnioskodawca nadal mieszkał z rodziną, realizował obowiązek alimentacyjny zarówno w formie świadczeń pieniężnych ustalonych przez sąd jak i w formie sprawowania osobistej pieczy nad dziećmi, podjął zatrudnienie w Firmie (...). Z akt sprawy wynika także, że pojazd A. nie był ostatnim zakupionym w trakcie małżeństwa. Z akt sprawy egzekucyjnej prowadzonej przeciwko stronom wynika, że w grudniu 2013r. wnioskodawca zakupił pojazd A. rok produkcji 1999 r., który następnie sprzedał w lutym 2014r. Do tego pojazdu uczestniczka nie zgłasza żadnych roszczeń. Okoliczność ta sama w sobie nie uzasadnia wniosku o rozliczenie pojazdu A..

Skoro apelująca nie wykazała bezprawności zbycia samochodu A. ani roztrwonienia przez wnioskodawcę pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży auta, to nie ma uzasadnienia rozliczanie wartości tego pojazdu między stronami. W konsekwencji bez znaczenia dla rozstrzygnięcia jest wydana w sprawie opinia na temat wartości pojazdu. Na marginesie należy tylko zauważyć, że wartość wynikająca z opinii biegłego jest wartością hipotetyczną i wcale nie musi odpowiadać rzeczywistej wartości zbytego pojazdu. Wartość samochodu zależy nie tylko od rocznika i marki ale także od stanu licznika, stanu technicznego, wyglądu zewnętrznego. Dla ustalenia rzeczywistej wartości rynkowej przedmiotowego pojazdu konieczne byłoby ustalenie jego stanu w dacie sprzedaży, a takimi danymi biegły nie dysponował.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż ocena Sądu Rejonowego, że środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży samochodu A. (...) nie podlegają rozliczeniu w ramach podziału majątku wspólnego, jest prawidłowa, w związku z czym nie zachodzą zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., art. 31 § 1 k.r.o. i art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o.

Analizując zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. przez uznanie, że wartość nakładów na nieruchomość uczestniczki wynosiła 198 300 zł Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że jest on chybiony. Podkreślenia wymaga, że ustalenie takiej wartości nakładów Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o opinię uzupełniającą biegłego rzeczoznawcy A. W.. Niewątpliwie ustalenie wartości nakładów na nieruchomość wymaga wiedzy specjalistycznej i może być dokonane jedynie przez osoby dysponujące uprawnieniami rzeczoznawców majątkowych. Sąd nie jest

przy tym władny kwestionować opinii rzeczoznawcy, o ile wypełnia ona standardy określone przepisami ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych i rozporządzenia Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, nie zawiera błędów logicznych czy matematycznych. Innymi słowy, aby skutecznie podważyć wnioski opinii biegłego, konieczne jest wykazanie przez zgłaszającego takie zarzuty, w jakim zakresie opinia biegłego jest niepełna czy niezetelna. Istnienia takich błędów w szacunku biegłego A. W. apelująca natomiast nie wykazała. Podkreślenia wymaga, to właśnie na żądanie apelującej biegły dokonał ponownego oszacowania nakładów z pominięciem jednego z obiektów porównawczych uwzględnionego w pierwszej opinii a zakwestionowanego przez uczestniczkę. To, że wynik opiniowania okazał się dla uczestniczki mniej korzystny nie uzasadnia pominięcia wniosków tej opinii. Nie istnieje jedna i dająca się ustalić w sposób ścisły wartość nieruchomości. Wartość ta jest wartością szacunkową (przybliżoną), zależy od zastosowanej metody szacowania i przyjętych przez biegłego ocen i założeń. W konsekwencji wyniki szacowania będą różnić się od siebie, przy czym, jeżeli różnice te nie będą znaczne to brak podstaw do zakwestionowania prawidłowości szacunku. W opinii głównej biegły oszacował nakłady na 195 000 a w opinii uzupełniającej na 198 300 tj. zaledwie o 3300 zł więcej. Opinia uzupełniająca jest opinią aktualniejszą i jako taka mogła być podstawą ustaleń Sądu. Poza tym przekonujący jest argument Sądu Rejonowego, że należy przyjąć wartość wyższą, skoro w sprawie egzekucyjnej dom był wyszacowany na ponad 270 000 zł. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że zarzuty kwestionujące prawidłowość wyceny dokonanej przez biegłego stanowią gołosłowną i tym samym nieskuteczną polemikę z prawidłowymi ustaleniami i oceną dokonaną przez Sąd I instancji.

Niezasadny jest w końcu zarzut naruszenia art. 212 § 3 k.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu.

Apelująca kwestionowała sposób rozłożenia dopłaty od niej zasądzonej twierdząc, że nie uwzględnia on uzasadnionych interesów oraz sytuacji życiowych stron. Zarzut ten nie może odnieść zamierzonego skutku, albowiem uczestniczka nie wykazała w żaden sposób, by proponowany przez nią sposób rozłożenia dopłaty na raty był odpowiedniejszy i bardziej realny do wykonania, niż ten ustalony przez Sąd I instancji. W szczególności apelująca w żaden sposób nie wykazała, że będzie w stanie zgromadzić środki finansowe na raty wnioskowane w apelacji bez potrzeby zasięgnięcia pożyczki czy kredytu. W ocenie Sądu Okręgowego uczestniczka musi skorzystać z kredytu bankowego na spłatę wnioskodawcy a skoro tak, to nie ma uzasadnienia rozkładanie dopłaty aż na cztery raty płatne w ciągu czterech lat. Należy podkreślić, że dom wybudowany na nieruchomości apelującej był jedynym mieszkaniem dla wnioskodawcy i aktualnie po rozwodzie musi poszukać sobie innego mieszkania. Oczekiwanie na spłatę aż przez cztery lata naruszałoby słuszne interesy wnioskodawcy. Istotne jest i to, że konieczność spłacenia wnioskodawcy była do przewidzenia już od 2015r., kiedy to orzeczono rozdzielną majątkową pomiędzy stronami. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy rozstrzygnął w zakresie rozłożenia dopłaty na raty w sposób kompromisowy i uwzględniający interesy obu stron.

Odnosząc się jeszcze do kwestii obciążenia nieruchomości uczestniczki hipoteką przymusową zabezpieczającą dopłatę na rzecz wnioskodawcy należy stwierdzić, że było ono zasadne i brak podstaw do zmiany orzeczenia w tym zakresie. Wskazania wymaga, że zabezpieczenie spłat lub dopłat następuje tylko w razie potrzeby, a więc z reguły, gdy dopłata lub spłata zasądzona została w większej kwocie, a taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie. Istotne jest i to, że strony pozostają w konflikcie a nieruchomość uczestniczki stanowi jedyny jej wartościowy majątek. Gdyby Sąd nie ustanowił hipoteki a uczestniczka sprzedała nieruchomość i jednocześnie nie dokonała spłaty na rzecz wnioskodawcy, to ten zostałby pozbawiony możliwości skutecznej egzekucji. Jak prawidłowo stwierdził Sąd I instancji, obciążenie nieruchomości uczestniczki hipoteką przymusową zabezpieczy interesy wnioskodawcy na wypadek braku spłaty a jednocześnie nie uniemożliwia i nie ogranicza uczestniczki w wykonywaniu prawa własności. Nie ma racji apelująca gdy zarzuca, że ustanowiona hipoteka uniemożliwi jej zaciągnięcie kredytu. Po pierwsze wartość jej nieruchomości znacznie przekracza wartość dopłaty dla wnioskodawcy. Po drugie bank udziela kredytu na konkretny cel i jeśli celem tym będzie spłata wnioskodawcy to bank w odpowiedni sposób zabezpieczy swoje interesy np. poprzez przelanie

kwoty kredytu wprost na konto wnioskodawcy. Spłata wnioskodawcy będzie dawała podstawę do wykreślenia hipoteki ustanowionej przez sąd i w księdze pozostanie tylko hipoteka ustanowiona na zabezpieczenie kredytu bankowego.

Z tych wszystkich przyczyn orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., nie znajdując podstaw do odstąpienia od zasady w tym przepisie wyrażonej.

(...)

(...)